

Дѣдо Колю, изтръпна. Полето прѣдъ него бѣ ужасно. Снѣгътъ бѣ зачервенъ отъ кръвь и месо. Труповѣтъ лежаха разхвърлени съ пожълтѣли като восѣкъ лица. Вдървенитѣ имъ рѣцѣ се протѣгаха на горѣ, сѣкашъ искаха да заловятъ нѣкого.

Командата засѣбира убититѣ. Изведнажъ дѣдо Колю извика. Той бѣ прѣгърналъ единъ трупъ и лудешки цѣлуваше застиналото му лице. Той си пѣхаше ржката въ руситѣ коси на убития, милваше вдървеното му лице и ревъше неугѣшно надъ него: „Синчето ми, моята радостъ!“ . . .

На сила отдѣлиха стареца отъ трупа.

И когато надъ прѣсния гробъ се издигна дървения кръстъ и командата се отдалечи отъ това поле на смъртъта, черната фигура на дѣдо Колю остана до кръста.

До късна вечеръ, тамъ край кръста се чернѣеше фигурата на стареца съ вшити очи въ прѣсния гробъ, сѣкашъ искаха да проникнатъ прѣвъ прѣстъта и видятъ още веднажъ милата си рожба.

Падаха снѣжинки. Тѣ се гонѣха изъ въздуха и леко, леко затрупваха гроба и фигурата на стареца.

23.

Къмъ смъртъта.

Вървѣха полкъ слѣдъ полкъ. Върволица отъ хора, непрѣстанно вървѣха.

Натежелитѣ имъ глави бѣха отпуснати на гърдитѣ и мълчешката, като мравки пѣплѣха все напредъ и напредъ. . .

Съ лица посърнали отъ мъжи и грижи за оставенитѣ близки, съ облекло отъ парцали, съ крака облѣти въ кръвь, тѣ вървѣха, единъ слѣдъ другъ, мълчаливо, бавно крачеха къмъ смъртъта!

Вървѣха тѣ, безъ никой да стопли застиналитѣ имъ сърдца, безъ никой да каже думица за радостъ. . . .

Една надежда — *родината* още сгряваше тѣхнитѣ сърдца, една утѣха — *близкитѣ*, будѣше отпадналитѣ духове. . . .

Вървѣха полкъ, слѣдъ полкъ, върволица отъ хора пѣплѣха непрѣстанно и съ натежали отъ умора глави бавно, бавно крачеха къмъ смъртъта. . . .

